

Z WEBOVEJ PORADNE

***Zriešiť* či *vyriešiť*?** – Je sloveso *zriešiť* spisovné?

V spisovnej slovenčine má nedokonavé sloveso *riešiť* tieto dokonavé pendanty: *vyriešiť*, *rozriešiť*, *doriešiť*, *poriešiť*. Ide o synonymá, ktoré sa však môžu jemne významovo či štylisticky odlišovať (*vyriešiť*, *rozriešiť* „dospieť k objasneniu, k uspokojujúcemu výsledku“; *doriešiť* „dotiahnuť proces riešenia do konca“; *poriešiť* – na rozdiel od predchádzajúcich štylisticky neutrálnych podôb ide o výraz z administratívneho slangu).

Novšie sa stretávame v slovenských textoch aj s dokonavým slovesom *zriešiť*, a to predovšetkým v nekorigovaných internetových textoch. Rezultatívny spôsob slovesného deja sa v slovenčine síce vyjadruje aj pomocou prepony *z-/zo-*, napr. *zaktualizovať*, *zdramatizovať*, *zhréšiť*, *zmobilizovať*, *zveršovať*, *zvulgarizovať*, *zjesť*, *zodrat*, *zobudiť*, ale vzhľadom na existenciu dokonavých podôb *vyriešiť*, *rozriešiť*, *doriešiť*, *poriešiť* nie je dôvod zaraďovať do slovenského jazyka novotvar *zriešiť*, ktorý nevznikol z potreby pomenovať nový význam.

Skleňovanie mena *Rytmus*. – Je správne skloňovať meno *Rytmus* inak ako slovo *rytmus*? V médiách často hovoria *s Rytmusom*, *o Rytmusovi*.

Všeobecné podstatné meno *rytmus* je prevzaté z latinčiny (pravdepodobne cez nemčinu) a pri skloňovaní koncovku *-us* stráca: *do rytmu*, *v rytme*, *s rytmom*. Podobne sa skloňujú aj mnohé iné slová latinského pôvodu zakončené na *-us* (najmä nehmotné a vlastné mená), napr. *kapitalizmus* (*obdobie kapitalizmu*), *Spartakus* (*Spartakovo povstanie*), *úzus* (*podľa starého úzu*). Toto pravidlo sa však nevzťahuje na zdomácnené slová konkrétneho obsahu, napr. *cirkus*, *bambus*, a na zdomácnené mená a priezviská, napr. *Rúfus*, *Július*, *Markus*, v ktorých koncové *-us* ostáva vo všetkých pádoch: *od Rúfusa*, *vidím Rúfusa*, *o Rúfusovi*, *s Rúfusom*.

Vlastné meno (resp. prezývka) *Rytmus* sa skloňuje ako zdomácnené mená, čiže koncové *-us* sa pri skloňovaní zachováva: *od Rytmusa*, *o Rytmusovi*, *s Rytmusom*.